

Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Salgótarjáni Katasztrófavédelmi Kirendeltség
Kirendeltség-vezető

H-3100 Salgótarján, Szent Flórián tér 1.
Tel: (36-32) 411-400 Fax: (36-32) 411-400 e-mail:
salgotarjankk.tit@katved.gov.hu

Szabadtéri tüzek megelőzésének egyes szabályozási kérdései

Tűzgyújtás, égetés

A tüzesetek körülményeinek vizsgálata az mutatja, hogy azokat túlnyomóan emberi felelőtlenség, gondatlanság okozza. A tettenérés, a bizonyítás nehezen megvalósítható: a tüzet okozó a helyszínt gyorsan elhagyja, és jellemzően tanúkat sem lehet találni.

A szabadtéri tüzek bekövetkezését megelőző időszakában fontos a közutak, vasutak mellett található füves, fás területekről a száraz aljnövényzet eltávolítása.

A jogszabályok módosításával a **területét nem gondozó személyt, gazdálkodót kötelezni kell a beavatkozás költségeinek megtérítésére.**

A lakosság tájékoztatásával csökkenthető a tüzesetek száma. A veszélyeztetett időszakot megelőzően sajtótájékoztatón hívjuk fel a figyelmet a problémára. A televízió- és rádióadásokban, az elektronikus és az írott sajtóban a tűzgyújtási tilalomra rendszeresen fel kell hívni a közvélemény figyelmét. További lehetőség, ha az önkormányzatok a helyi rendeleteket elérhetővé, hozzáférhetővé teszik a lakosok számára. Célszerű lenne települési szinten lakossági fórumok szervezésével, honlapokon, hirdető táblákon, helyi lapokban tájékoztatni a lakosságot.

A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 18. §-a meghatározza a gazdálkodók tűzvédelmi és műszaki mentéssel kapcsolatos feladatait. E szerint:

„18.§ (1) A gazdálkodó tevékenységet folytató magánszemélyeknek, jogi személyeknek, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeteknek a létesítmények, az építmények, a technológiai rendszerek megvalósításával, üzemeltetésével, fejlesztésével összhangban gondoskodniuk kell a jogszabályokban meghatározott tűzvédelmi követelmények megtartásáról, valamint a tevékenységi körükkel kapcsolatos veszélyhelyzetek megelőzésének és elhárításának feltételeiről.

(2) Az (1) bekezdésben felsoroltak kötelesek

c) a tevékenységi körükkel kapcsolatos tüzesetek megelőzésének és oltásának, valamint a műszaki mentésnek jogszabályokban meghatározott feltételeit biztosítani;

(3) Az erdő és a parlag tűz elleni védelme - a tüzesetek megelőzése, a tűzoltás feltételeinek biztosítása - a tulajdonos, a kezelő, illetve használó feladata.”

A tűzvédelmi törvényben megfogalmazottak értelmében a szabadtéri tüzes időszakot megelőzően fel kell szólítani a tulajdonosokat a száraz növényzet eltávolítására. Amennyiben a tulajdonosokat a tűzoltóság nem tudja beazonosítani, akkor az érintett önkormányzatok jegyzőit kell megkeresni az ezzel kapcsolatos feladatok elvégzése érdekében.

A tűzmelegelőzési feladatok végrehajtását felügyelni, ellenőrizni kell. Ismételt tüzesetet követően, illetve a terület gondozatlansága esetén a felszólítást követően szankcióval kell élni.

A termőföld-területeknek a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 5. § -ban meghatározott hasznosítási kötelezettség, ideiglenes hasznosítás, mellékhasznosítási kötelezettség teljesítése során őszi időszakban is el kell végezni a gyommentesítést. A megelőzés egyik lehetséges módja, ha a gazos, elhanyagolt területek beazonosításra kerülnek. A beazonosítás hatékonyra tehető a földhivatalokkal való együttműködéssel, a náluk rendelkezésre álló adatok beszerzésével, vagy a katasztrófavédelem supervisorri jogkörét felhasználva, közös hatósági ellenőrzések végrehajtásával. A földhivatal a parlagfű beazonosítása során járja a területet, ezért pontos adatokkal rendelkezik. A hatósági fellépés a határszemlék során tapasztaltak alapján lehetséges. Az alapján a tulajdonost fel kell szólítani a területe rendben tartására.

A tüzek megelőzése érdekében több településen **24 órás figyelőszolgálatot hoztak létre**. A figyelőszolgálat intézkedést kezdeményezhetnek a tűz eloltására, illetve tanúként bevonhatók az eljárásba. Javasoljuk a település gondnoki szolgálatok feladatainak ilyen irányú kiterjesztését, vagy megoldást jelenthet pl. a közmunkásokból szervezett megfigyelő szolgálat is.

A megelőzés érdekében nagyobb hangsúlyt kell fektetni a lakosság, az érintett szervek, szervezetek figyelmének felhívására, a szabályok tudatosítására.

A szabadtéri tüzek megakadályozásában feladattal bíró személyek, szervek (például közútkezelő elmulasztja a közutak melletti területek rendben tartását, kaszálását) ellen mulasztás esetén eljárást kell kezdeményezni.

Sok tűz keletkezett belterületeken a kerti hulladékok égetése miatt. Megoldást jelenthetne, ha a kommunális hulladék szállításával foglalkozó szolgáltató, vagy az önkormányzat gondoskodik a kerti hulladékok elszállításáról.

Felügyelet mellett történő égetés

A felügyelet mellett történő égetés végrehajtásának alapvető akadály a jelenleg hatályos, a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet. Az alapvető tilalom alól abban az esetben ad felmentést, ha egyéb jogszabály másként rendelkezik. Ez a természetvédelmi területeken növény-egészségügyi indokból, vagy természeti kár megelőzése, illetve az erdészeti területen elsősorban vágástéri hulladékok égetésére vonatkozó égetést tesznek lehetővé.

Az OTSZ 606. § (2) bekezdése értelmében a tervezett tarló, nád, vagy növényi hulladék égetését az égetés megkezdése előtt legalább 24 órával írásban be kell jelenteni az illetékes hivatalos tűzoltó-parancsnokságra. Az égetés végrehajtásához, azonban az illetékes erdészeti igazgatóságok, természetvédelmi hatóságok engedélyre van szükségük!

Ilyen tevékenység engedélyezésére megynként, évente néhány alkalommal kerül sor.

Tehát a mezőgazdasági területek égetéses tisztítása nem megengedett. A gazdákat kötelezni kell, hogy a betakarítást követően minél rövidebb időn belül végezzék el a tarlótisztítást, illetve száraz növényzettől mentes állapotban tartsák a területüket.

A szabad területen történő égetésre vonatkozóan az EU-s országoktól kapott tájékoztatás alapján szintén az általános tiltás jellemző, az tehát legfeljebb külön engedély birtokában végezhető.

Engedélyt felügyelt égetésre csak kivételes esetben adnak a hatóságok. A felügyelt égetések jellemzően erdőgazdálkodás során vágástéri hulladék égetésekor történnek. **Az engedélyezett égetéseket is be kell jelenteni a működési terület szerinti tűzoltóságnak.**

Tűzgyújtási tilalom

Az országos tűzgyújtási tilalom ideje alatt az **erdőterületeken a fásításokban és ezektől mért 200 m távolságon belül** (ideértve a külterületi ingatlanokat is) tilos tüzet gyújtani. Ide kell érteni a felsorolt területeken található tűzrakóhelyeken történő tűzgyújtást, valamint a parlag- és gázégetést is.

A tűzgyújtási tilalmat a vidékfejlesztési miniszter hirdeti ki és vonja vissza a belügyminiszter egyetértésével. A tilalom kihirdethető országosan, egy-egy megyére, vagy egy megye meghatározott régiójára, térségére is.

A Vidékfejlesztési Minisztérium és a megyei kormányhivatalok által kiadott tűzgyújtási tilalom kiterjed az erdőterületen kívül a fásításokra és azok környezetére is. Az erdőtörvény alapján fásításnak minősül a magányosan álló erdei fa is. Ennek figyelembevételével az országos vagy megyére elrendelt **tűzgyújtási tilalom az ország, vagy megye szinte teljes területére érvényes.**

A tűzgyújtási tilalom elrendelésekor az illetékes hatóságok figyelembe veszik a meteorológiai viszonyokat, előrejelzéseket, az erdőben található aljnövényzet, faanyag szárazságát és a keletkezett tüzek számának tendenciáját. Mindezeket figyelembe véve történik a tilalom kihirdetése, vagy visszavonása.

A tilalom elrendelését követően megfigyelhető a szabad területi tüzek csökkenése, azonban annak visszatartó hatása nagyon gyorsan (2-3 napon belül) megszűnik.

A tűzgyújtási tilalom a települések belterületére is vonatkozik, ha ott erdőterületek találhatóak (pl.: budai erdők). **Ki kell emelni, hogy a saját tulajdonú, belterületi ingatlanon található tűzhely, vagy grillsütő használata a tűzgyújtási tilalom idején sem tiltott.**

A kerti hulladéktól a tulajdonosok általában égetéssel szabadulnak meg, mivel ez a legegyszerűbbnek tűnő és megszokott megoldás. ***A kerti hulladék égetése a hatályos jogi szabályozás alapján tiltott. Ez alól a tiltás alól abban az esetben van kivétel, ha az önkormányzat helyi rendeletben szabályozza az égetés feltételeit. Amennyiben nincs ilyen rendelete az önkormányzatnak, abban az esetben tilos kerti hulladékot égetni!***

A legtöbb településen nincs megszervezve a kerti hulladék gyűjtése, elszállítása. **Javasolni kell az önkormányzat számára a tavaszi munkák és az őszi betakarítás idejére a kerti hulladék elszállításának megszervezését.**

A tűzvédelmi hatósági előírások megsértésének hatása a tűz keletkezésére

A szabadtéri tűzgyújtás alapszabályait az OTSZ 569. §-a fogalmazza meg:

OTSZ 569. § (1) A szabadban tüzet gyújtani, tüzelőberendezést használni csak úgy lehet, hogy az a környezetére tűz- vagy robbanásveszélyt ne jelenthessen.

(2) A szabadban a tüzet és az üzemeltetett tüzelőberendezést őrizetlenül hagyni nem lehet. Veszély esetén, vagy ha arra szükség nincs, a tüzet azonnal el kell oltani.

(3) Szabadban a tüzelés, a tüzelőberendezés használatának helyszínén olyan eszközöket és felszereléseket kell készenlétben tartani, amelyekkel a tűz terjedése megakadályozható, illetőleg a tűz eloltható.

A tarlóégetésre vonatkozó OTSZ szabályok szerint (606. § (6) bekezdés d) pontja) „*a tarló- vagy a növényi hulladékégetés célját szolgáló tüzet őrizetlenül hagyni tilos, és veszély esetén vagy ha a tűzre már szükség nincs, azt azonnal el kell oltani.*”, és a (7) bekezdésben: „*A tarló- vagy a növényi*

hulladékégetés befejezése után a helyszínt gondosan át kell vizsgálni, és a parázslást, izzást – vízzel, földtakarással, kéziszerszámokkal – meg kell szüntetni.”

259/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet a tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről, a tűzvédelmi bírságról és a tűzvédelemmel foglalkozók kötelező élet- és balesetbiztosításáról szóló rendelet alapján:

7. § (1)³⁶ A tűzvédelmi hatóság az 1. mellékletben megjelölt szabálytalanság esetén az ott rögzített mértékben, továbbá a Ksktv.-ben meghatározott esetekben tűzvédelmi bírságot szabhat ki. Az 1. mellékletben foglalt táblázat 1–8., 12–16. a), 17–18., 20–24., 29., 30. és 36. sorában rögzített szabálytalanságok esetén – az 5. § szerinti eljárások kivételével – a tűzvédelmi bírság kiszabása kötelező.

1. melléklet a 259/2011. (XII. 7.) Korm. rendelethez³⁷

	Tűzvédelmi szabálytalanság	Tűzvédelmi bírság legkisebb mértéke /Ft/	Tűzvédelmi bírság legnagyobb mértéke /Ft/
1.	Tűzvédelmi előírás megszegése, ha az tüzet idézett elő	100 000	1 000 000
2.	Tűzvédelmi szabály megszegése, ha az tüzet idézett elő és az oltási tevékenységben a tűzoltóság beavatkozása is szükséges	200 000	3 000 000
3.	Tűzvédelmi szabály megszegése, ha azzal közvetlen tűz vagy robbanásveszélyt idéztek elő	100 000	1 000 000

A szabadtéri tüzek nagy része a vonatkozó szabályozás figyelmen kívül hagyásának következményeként keletkezik, ami a szabályismeret hiányából, vagy annak tudatos be nem tartásából ered. Az egybefüggő száraz füves területeket gyakran a jogszabályi tiltás ellenére is meggyújtják, mivel ezt az eljárást tartják az elhanyagolt, gázos területek tisztítása, a száraz fűvel borított mezők megújítása leghatékonyabb és legolcsóbb megoldásának.

Salgótarján, 2014. március 06.